
O jmenování ústavních soudců by neměl rozhodovat jen prezident a Senát

O jmenování ústavních soudců by neměl rozhodovat jen prezident a Senát

12. 4. 2012; autor: Helena Stinglová; rubrika: i-Forum informuje

O moci Ústavního soudu či o vlivech na jeho rozhodování se ve středu 11. dubna hovořilo na Právnické fakultě UK. Na pozvání studentského spolku Common Law Society se diskuse zúčastnili děkan fakulty prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc., bývalá místopředsdkyně Ústavního soudu JUDr. Eliška Wagnerová, Ph.D., a doc. JUDr. Jan Kysela, Ph.D., z katedry politologie a sociologie.

Zleva prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc., JUDr. Eliška Wagnerová, Ph.D., moderátor debaty JUDr. PhDr. Jan Wintr, Ph.D., a doc. JUDr. Jan Kysela, Ph.D.

Účastníci panelové diskuse především porovnávali fungování první etapy Ústavního soudu pod předsednictvím JUDr. Zdeňky Kesslerové a druhé etapy pod předsednictvím JUDr. Pavla Rychetského. „Rozdíl mezi nimi vidím hlavně v entuziasmu. Druhý Ústavní soud je daleko odtažitější, není tak ponořen do kauz, které řeší,“ podotkla JUDr. Wagnerová, které její funkční období jako místopředsdkyně soudu vypršelo před několika týdny. Eliška Wagnerová už od devadesátých let pracovala jako asistentka předsedy Ústavního soudu, z toho důvodu mohla fungování obou soudů dobře porovnat.

Děkan Gerloch upozornil na to, že první etapa Ústavního soudu měla pestřejší složení a zasedala v ní také řada akademiků, zatímco v dnešní převažují hlavně advokáti. Profesor Gerloch navíc zkritizoval dlouholeté funkční období

ústavních soudců. „Neměl to být soud jednoho prezidenta,“ upozornil s tím, že desetileté funkční období soudců přesně kopíruje dvě funkční období českých prezidentů.

Ústavní soudce dnes jmenuje prezident se souhlasem Senátu. Podle profesora Gerlocha by se však na jejich výběru mělo podílet více orgánů. „Podle mě by bylo daleko lepší, aby soudce jmenovalo více ústavních orgánů, a to nezávisle na sobě. Optimální model bych viděl při patnácti soudcích tak, aby tři jmenoval prezident republiky, tři Senát, tři Poslanecká sněmovna a po třech Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud,“ nastínil svou představu.

Profesor Gerloch se na závěr svého vystoupení vrátil snad k nejznámějšímu a také nejkontroverznějšímu rozhodnutí Ústavního soudu – v tzv. kauze Melčák. Na konci léta roku 2009 soud podpořil ústavní stížnost nezařazeného poslance Miloše Melčáka proti rozhodnutí prezidenta Václava Klause, kterým byly vyhlášeny předčasné sněmovní volby. Melčák zároveň podal návrh na zrušení ústavního zákona o zkrácení pátého volebního období sněmovny, z něhož rozhodnutí prezidenta vycházelo. „Je to rozhodnutí Ústavního soudu, které vybočuje z řady. Považuji ho za chybné,“ zdůraznil profesor Gerloch.

Podle docenta Kysely se teprve ukáže, zda rozhodnutí soudu v kauze Melčák bylo šťastné. Odhadl, že by se to mohlo odrazit na složení třetí etapy Ústavního soudu. „Druhý Ústavní soud ukázal, že je mocný,“ podotkl Kysela s tím, že politici v obavě ze ztráty vlastní moci mohou sestavit soud tak, aby byl povolný hlavně k nim.

Eliška Wagnerová v reakci na diskusi o rozhodování soudu upozornila, že vždy mohou nastat pochybnosti o tom, zda soudci jednali skutečně jen podle práva, nebo se nechali ovlivnit třeba osobními zájmy. „O tom se bude diskutovat vždy,“ pokrčila rameny bývalá ústavní soudkyně.